

TÜSİAD
YÜKSEK İSTİŞARE KONSEYİ BAŞKANI
ERKUT YÜCAOĞLU'NUN
42. GENEL KURUL
KONUŞMASI

19 Ocak 2012
Çırağan Sarayı, İstanbul

TÜSİAD AVRUPA İŞ DÜNYASI KONFEDERASYONU (BUSINESSEUROPE) ÜYESİDİR

İstanbul: Meşrutiyet Cad. No: 46 Tepebaşı 34420 İstanbul -Türkiye
Ankara: İnan Cad. No:39/4 Gaziosmanpaşa 06700 Ankara- Türkiye
Brüksel: 13. Avenue des Gaulois, 1040 Brussels-Belgium
Washington D.C.: 1250 24th Street, N.W., Suite Nr. 300, Washington D.C.20037-USA
Berlin: Märkisches Ufer, 28 Berlin 10179 Germany
Paris: 33, Rue de Galilée 75116 Paris France

Tel: +90 (212) 249 19 29
Tel: +90 (312) 468 10 11
Tel: +32 (2) 736 40 47
Tel: +1(202) 776 77 70
Tel: +49 (30) 288 786 300
Tel: +33 (1) 44 43 55 35
www.tusiad.org

Faks: +90 212 249 13 50
Faks: +90 (312) 428 86 76
Faks: +32 (2) 736 3993
Faks: +1 (202) 776 77 71
Faks: +49(30) 288 786 399
Faks: +33 (1) 44 43 55 46

e-mail: tusiad@tusiad.org
e-mail: ankoffice@tusiad.org
e-mail: bxloffice@tusiad.org
e-mail: usoffice@tusiad.us
e-mail: berlinoffice@tusiad.org
e-mail: parisoffice@tusiad.org

Sayın Başbakan Yardımcım, Sayın Divan Başkanım, TÜSİAD'ın Değerli Üyeleri, Değerli Basın Mensupları,

Yüksek İstişare Konseyi Başkanlık Divanı adına hepinizi saygıyla selamlıyorum. Genel Kurul'umuza hoşgeldiniz.

Başbakan Yardımcım, size de Genel Kurul'umuzu onurlandırdığınız için özellikle teşekkür ediyorum.

2011 yılı sevinçler ve üzüntülerle karışık birtakım olaylara sahne oldu. Üç olay derin iz bıraktı.

Bunlardan birincisi Van depremiydi. Daha henüz Van depreminin acıları bitmeden bir de Uludere faciası yaşadık. Burada hayatını kaybedenlerin yakınlarına başsağlığı diliyoruz. Üçüncü üzücü olay da Fransa Meclisi'nin, birkaç yüz bin iç politika oyu için, Ermenilerin 1915 tehciri ile ilgili faciayı bir soykırım olarak tanımayanları cezalandırmaya yönelik kararı. Asırlarca demokrasi ve özgürlükler ülkesi olduğunu beyan eden Fransa, ifade özgürlüğünü sınırlayan bir karara imza atmış bulunuyor. Bu kararın Pazartesi günü Fransız Senatosu'ndan geçip yasalaşmayacağını umut ediyorum. Aksi halde, Fransa ile ilişkilerimizde tamir edilmesi zor bir zarar ortaya çıkabilir diye düşünüyorum.

TÜSİAD 40. Yılı'nı, geçen yılı dolu dolu geçirdi. Anayasa çalışmaları, hükümet üyelerimizle yaptığımız ekonomi, sanayi politikası, enerji konularındaki yuvarlak masa toplantıları, sayısız yurtiçi ve yurtdışı etkinlikler ile çok dolu bir sene yaşadık. 40. Yıl münasebetiyle de bölgemizde enerji ve dış politika simülasyonlarını, AB'nin demokratikleşme tecrübelerini, 2050 vizyonunu dinleyerek ufkumuzu genişlettik.

Bu kadar yoğun bir çalışmanın temelinde, 40 yıllık tarihi ile olgunlaşmış bir misyonumuz var. Buraya baktığınız zaman TÜSİAD'ın bütün çalışmalarını kapsayan üç tane ana platform ortaya çıkıyor. Bunların birincisi ekonomik reformlarımız, ikincisi siyasi reformlar gündemi, üçüncüsü Türkiye'nin sosyal öncelikleri.

Bu çerçeve giderek olgunlaştı, hiçbir zaman bozulmadı ve aşağı yukarı temel önergelerimiz de yerinde duruyor. Biz ekonomiyi incelerken artık bir dünya sürecinde inceliyoruz. Çünkü Türk ekonomisi dünya ile entegre olmuş vaziyette.

Siyasi reformlarda ise Avrupa Birliği'ni referans alıyoruz ve burada tabii ifade özgürlüğünü, insan haklarını, kültürel hakları ve hukuk devletini öne çıkaran bir Anayasa ve yasalar dizisi görmek arzusundayız. Sosyal önceliklerimize ise eğitim, sağlık, sosyal güvenlik, kadın-erkek fırsat ve katılım eşitliği bizim için vazgeçilmez maddeler.

Bu kadar geniş bir çerçeve içinde ben bugün Genel Kurul'umuz vesilesiyle bir, iki konuya dokunmak istiyorum. Bunlardan birinci dokunmak istediğim konu dış politika unsurları. Dış politikada Türkiye kendisini yeni bir platforma yerleştirdi ve bu bütün dünyanın ilgisini çekmiş vaziyette. Türkiye'nin artan vizibilitesi, ekonomik büyümenin de getirdiği destek ile dünya ölçeğinde olumlu bir görüntü yarattı. Ama bir yandan da bakıyoruz, Türkiye'nin klasik dış politika sorunlarına çözüm getiren bir ortam maalesef oluşmadı. Bu yüzden, Kıbrıs meselesi, Ermeni diasporasının talepleri, komşularımızla ve İsrail'le olan gerilimler, 2012'de de gündemimizi meşgul edecek gibi gözüküyor. Dış politikada uzun soluklu ve kapsamlı

çalışmaların ortaya çıkması gerekiyor. Türkiye'nin yepyeni ve derin araştırmalar yapması ve bunu dünya kamuoyuna en baştan sunması gerekiyor. Defansif pozisyonundan ofansif bir politikaya yönelmemiz lazım. Bu adeta bizim iş hayatımız gibi, yani "yeni ürünler" bulmamız lazım ve bu ürünleri doğru "dağıtım kanallarından" arz etmemiz lazım. Çünkü aksi halde dönüp dolaşıp hep aynı olayları, aynı reaksiyonları her yıl yaşamak durumundayız.

Belki dikkatinizi çekmiştir, son iki ayda yabancı basında Türkiye hakkında artan dozajda eleştiriler ve Türkiye ile ilgili olumsuz algılamalar var. Bu eleştirileri doğru anlayıp, doğru noktada doğru bilgilendirme yapmak durumundayız diye düşünüyorum. Çünkü bu eleştirilerin büyük bir kısmı da haksız eleştiriler. Ama şunu da unutmamak lazım ki Türkiye'nin demokratikleşme ve hukuk alanında attığı her adım bazen bu eleştirileri temelden de yıkabiliyor. Dolayısıyla dış siyasetin 2012'de önemli bir konu olacağını bir daha tekrarlamak istiyorum.

Dış siyasetten küresel ekonomik krize dönersek, geçen toplantıdan kalma bir deyimimiz vardı: Avrupa'da devam eden "Yunan ve Roma Trajedisi"nde zaman zaman heyecan doruğa çıkıyor. Son AB zirvesini biliyorsunuz, borç krizinin ertelenip zamana yayılması taktiği tekrar benimsendi. Ne oldu? Avrupa Merkez Bankası %1 faiz ile Avrupa bankalarına 3 yıllık kredi açtı. Bankalar 500 milyar Euro borçlandı, döndü dolaştı bu parayı tekrar Avrupa Merkez Bankası'na %0.25 faiz ile mevduat olarak koydu ve bekliyor. Bu para nereye gidecek? Hala bir likidite korkusu var diye düşünüyorum. Likidite sorunu 3-4 ay için ertelenmiş oldu. Biliyorsunuz, 1-2 ay sonra ikinci bir likidite operasyonu daha yapılacak ve Mart ayında da Yunanistan'ın kontrollü bir iflası için görüşmeler masada devam ediyor.

Şimdi Avrupa böyleyken dünya ekonomisinden de iyi sesler gelmiyor. Bütün dünya ekonomisinde yavaşlama izleri var. Euro'nun hızlı değer kaybı, küresel fonların en az riskli olarak gördükleri ABD'ye yönelmiş olması, gelişmekte olan ülkeler üzerine bir baskı yaratmaktadır. Özellikle finansman konusunda... Gelişmekte olan ülkelerin finansman sıkıntıları başlıyor ve tabii paraları da değer kaybediyor. Böyle bir ortamda acaba 2012'nin sonrasında, 2013'ün sonrasında da hızlı büyüme beklememiz doğal mı? Hiç zannetmiyorum. Bu uzun yıllar bizimle beraber olacak yepyeni bir olgu.

Değerli Konuklar,

Türk ekonomisine bakınca 2011'de biliyorsunuz rekorlar kırdık. Büyüme 2010 gibi yüksek bazlı bir senenin üzerine %7-8 daha büyümeyle sonuçlanacak. İstihdam artışı sağladık ve kriz öncesi işsizlik seviyesine indik. İhracat, ithalat ve dış ticaret açığında maalesef rekorlar kırdık. Birçok ülkede kamu açıkları varken biz 11. ayda zannediyorum pozitif vermiştik. Çok ufak bir açıkla, rekor denecek küçük bir, açıkla seneyi bitiriyoruz. Bunlar çok olumlu değerler. Fakat bir yandan TL %25 değer kaybetti. Acaba bu kur bizi rekabete daha iyi hazırladı mı? Tam emin olamıyoruz. Enflasyon maalesef çift haneli rakamlara çıktı. Faizler tırmandı, vadeler kısaldı, rezervlerde bir düşme var ve borsa düşüyor... Biliyorsunuz borsa bir öncü gösterge. Dolayısıyla hızlı büyümemize rağmen borsanın düşüşünü sağlıklı bir işaret olarak algılamak mümkün değil.

Şimdi AB ülkelerindeki büyüme oranları sıfıra yaklaşırken, Kuzey Afrika'daki siyasi ortamdan dolayı bizim dış alem geliri düşerken "acaba 2012'deki ihracat gelirimiz nereden gelecek" diye gayet ciddi planlar yapmamız ve şimdiden bu planların peşine düşmemiz gerekiyor.

Tabii bu tablo nedeniyle, Türkiye'nin büyüme hızının da önemli ölçüde yavaşlaması bekleniyor.

Bütün bu gelişmeler karşısında hükümetimiz ve Merkez Bankası bir dizi konjonktürel tedbirler aldı ve almaya devam ediyor. Hadise çok yakından takip ediliyor. Burada açıkçası söyleyecek bir şey yok. Bir tek şunu dikkatinize sunmak istiyorum. Merkez Bankasının "geniş faiz koridoru" uygulamasını yabancı yatırımcılar anlamış değil. Bizlerle olan görüşmelerinde, basındaki analizlerinde, yabancı yatırımcılar nezdinde bir belirsizlik unsuru hüküm sürüyor.

Türkiye'de genelde yurt içi talep ve üretim arttıkça ithalat artıyor. İhracata rağmen cari açık daha hızlı artıyor ve cari açık gelirlerimizin artmasıyla değil, ekonominin yavaşlatılmasıyla kontrol altına alınabiliyor. Bu yapısal bir sorun. Bütün konjonktürel tedbirlere rağmen tekrar Türkiye hızlı büyüdükçe bu tablo karşımıza çıkıyor. Bu yapısal sorunun Türk sanayisi üstünden gelmek zorunda. Yani bu sorunu Türk sanayisi aşmak zorunda diye düşünüyorum. Aksi halde toplumumuzun gelişmesi için gerekli bir sürdürülebilir bir %7'lik ortalama büyüme hızını sağlamak çok zor olacak.

Dolayısıyla konjonktürel tedbirlerin ötesinde orta vadeli yapısal planda neler yapılabileceğini hep beraber tartışıyoruz, konuşuyoruz ve ilk akla gelen başlıklar da şöyle:

- Eğitim reformu ile nüfusumuzun eğitim seviyesini yükseltmek, yani beşeri sermayeye yatırım yapmak
- ARGE ve inovasyona odaklanmak ve yeni sektörlerde üretimi arttıracak sanayi politikalarını uygulamaya geçirmek,
- Enerji ithalat faturasını azaltmaya çalışmak,
- Esnek istihdam modelleri ile özellikle kadınların istihdama katılımı arttırmak,
- Ekonomik faaliyetin bölgesel dağılımını mümkün olduğu kadar düzeltmek,
- Evrensel hukuk çerçevesine kavuşmak için yargıda reform yapmak,

Bu liste daha uzatılabilir. Ama ben yine tekrar edeceğim. Hükümetimiz konuyu yakından takip ediyor. Bizi kırmayarak Genel Kurulu'muza katılan Sayın Başbakan Yardımcımın konuşmasında bu konularda bizi aydınlatacak ipuçlarının olduğuna da inanıyorum.

Ancak bu sözlerimle, bu konudaki tüm aksiyonu hükümetten beklediğimiz algısını yaratmak katiyen istemiyorum. Çünkü bütün bu bahsettiğimiz ileriye dönük orta vadeli programların ana sorumlularından bir tanesinin özel sektör olduğuna inanıyorum. Yani bu çerçevede bize düşen büyük görevler var. Bu yakın dönemin konjonktürünü, güçlü bilançolarla, tedbirli ama büyüme reflekslerimizi kaybetmeden geçirmemiz lazım. Bu birinci görevimiz diye düşünüyorum. Arkasından kendi ürün ve inovasyon örneklerimizle, bu orta vadeli sürecin önünü biz de açmak durumundayız diye düşünüyorum.

Sözlerimi bitirirken, 42. Genel Kurulumuzun hayırlı olmasını diliyorum ve hepinizi bir kez daha saygıyla selamlıyorum.